

Till startsidan

Kattes hemsida

Sp2de hemsida

Bakgrund Kina

Uppdaterad 22/04/03

Mina lektionsanteckningar

Dessa anteckningar är ytterst summariska och kryptiska men efter önskemål levererar jag dem nu i skriftlig form.

Odlingsförutsättningar

- hanfolkets expansion
- konstbevättning fordrar organisation och massarbetskraft
- arbetsintensiv, vatteintensiv odling.
- arbete och barn.
- få djur (gris)
- parasiter
- känsligt för missväxt

Kännetecken

- Kinesiska muren
- Konfucianism
- centraliserat rike,
- kejsardyrkan,
- feodalism, och enorma skillnader
- teknologiskt avancerat
- "det himmelska kejsardömet"

Uppfinningar

- krut
- stigbygel
- spinmaskin,
- kompass
- rullebör
- papper
- tryckkonst
- porslin
- kartor och så vidare

Uppfinningar faller i glömska eller tillämpas aldrig. Varför? Några förklaringar kan vara:

- Saknar fri marknad och laglig äganderätt
- Kvinnans fastbundenhet till hemmet
- Statens inblandning i all verksamhet
- Religionen/kulturens traditionsbundenhet
- Omgivningen var teknologiskt mindre avancerad. Ett exempel på detta är kinesiska borgar och den kinesiska muren där det finns kanonvärn men inga kanoner- behovet har bortfallit
- Saknar institutionella kunskapscentra

En liten flotthistoria

1405-1431 sju flottexpeditioner i Indiska oceanen
inställdes: maktkamp, dyrbart, huvudstad till Peking, få saker av intresse)
ISOLATIONISM

1436 inga nya hantverkare

1500 bygga skepp > 2 master = döden

1515 förstördes alla oceangående fartyg

1551 brottsligt gå till havs med flermastat skepp

Mötet med europeerna

intresse för mekaniskt ur men det blev bara leksak

Intresse för kanoner

Delar av överklassen kan intresseras för glasögon

...men i huvudsak saknar europeerna varor som kan försäljas till kineserna.

Bakgrund till Kinas situation

Kina i kris mot mitten av 1800-talet

Folkökning 180 milj 1750? till 430 milj 1850?

Utvandring

Ägosplitring- jordbruksproletariat

Konfucianism

Varför ej industristat?

Max Webers teori

1. Ei statliga garantier för laaer och frihet

2. Moralen strävade till personlig fulländning

Mittens rike- överlägset alla andra

Manchudynastin (utlänningar)

Inget behov av import- vilket ledde till opiumkriget och avträdelsen av Hong Kong m.m

Strategier

Kejsare 1 (Gong)- försvara konfucianska civilisationen men moderna vapen 1865-74

Änkekejsarinnan - stockkonservativ låtsas som om det regnar (bild på båt)

Kejsare 2 Guangxu - modernistiska reformer (avsattes efter 100dagar pga internt motstånd)

Vi satte namnen HÄRMNING, SAMARBETE, IGNORANS/ISOLATION och MOTSTÅND på Kinas olika vägval.

En bild på den marmorbåt som änkekejsarinnan byggde för pengar som samlats in för att köpa en pansarbåt.

Krig och motstånd

- Opiumkrig 1838-39
- Taipinguppror 1850-64 (ever victorious army)
- Arrowkrig 1858 : mission blir tillåten, exterritorialrätt, utlänningar bestämmer tullsatsen, kull- o opiehandel görs legal
- Boxarupproret 99-00 (européerna har en gemensam armé)
- Samtidigt förloras perifera områden (Manchuriet, Tibet, Indokina)

1912 Avsattes kejsaren

Krigsherrar- landet splittrat

Ett parti dominerar. Kuomintang lett av Chiang-Kai-shek

Allians kommunister- borgerliga revolutionärer (jmf lib-socdem)

Kommunisterna krossas- nästan

1937 Japanskt anfall

Samarbete igen

Kuomintang korrumpas

1945 Inbördeskriget blossar upp igen

1949 Mao och kommunisterna tar makten- Chiang flyr till Taiwan

Så långt hann vi...